

Het eiland van Sil

‘Die jongeman met het lichtblauwe shirt! De vogels niet voederen, alstublieft!’

De barse stem klinkt helder door de luidsprekers. Iedereen op het dek kijkt Wouts kant op. Hij krijgt er een rode kop van.

Hij vond het al vreemd dat geen enkele passagier vanaf het open dek de meeuwen eten toewierp. De elegante vogels boven het glinsterende water hadden meteen zijn aandacht getrokken. In de haven van Harlingen vlogen ze laawaierig en opgewonden rond de veerboot. Toen de boot afvoer, bleven ze er krijsend omheen cirkelen. Wout had er zijn boterhammen met kaas aan opgeofferd. Hij wierp kleine brokjes in de lucht en de meeuwen pikten die gretig op. Bijna nooit viel een stukje brood in het water.

‘Kun je niet lezen, man?’

Wout schrikt. De oude man naast hem gaapt hem met een norske blik aan. Hij wijst met zijn stok naar een bordje boven de zitbanken.

‘De vogels niet voederen. Da’s duidelijk toch? Of wil je ze zien vermalen worden in de schroeven misschien? Schande!’

Wout zegt niets terug. Hij kijkt van de man weg. Aan het grote venster in de stuurhut ziet hij een bemanningslid dat hem onbewogen blijft aanstaren. Ongetwijfeld de kille omroeper van daarnet.

Welkom in Friesland!

Hij weet even geen blijf met zichzelf, zoals altijd als hij op de vingers wordt getikt. Hij wendt zijn hoofd af. Zijn buurman zit hem nog steeds stuurs aan te staren. Nu zou hij zo terug op de trein naar huis willen stappen. De hondse blik van de man zal hem de hele vakantie blijven achtervolgen. Het bordje en de omroeper zal hij de hele reis voor zich blijven zien. De gemene stem zal hij blijven horen. Verdomme!

Wout loert de andere kant op en zoekt naar mams. De starre zeewind bezorgt haar altijd hoofdpijn. Op het benedendek zit ze uit de wind en in het volle zonlicht. Ze zit blootsvoets, haar benen languit voor zich uitgestrekt. Ze heeft haar blonde haar naar achter gekamd en haar zonnebril spiegelt op haar voorhoofd. Haar wollen trui heeft ze uitgetrokken en ze draagt alleen een korte jeansrok en een wijd, loshangend bloesje. Waaronder ze geen beha draagt, weet hij. Nooit meer sinds pa er vandoor is gegaan.

Ze ziet er hip uit. Naast haar zitten enkele meisjes die zowat zijn leeftijd moeten hebben, maar geen van hen vindt hij even knap als mams. Zoals hij haar van hieruit ziet,

brengt ze vast vele mannen het hoofd op hol.

Hij schrikt bij deze gedachte. Hij kijkt om zich heen. Aan de reling van het bovendek ziet hij een man van middelbare leeftijd naar beneden gluren. Wout weet het zeker: hij zit mams met zijn ogen uit te kleden. De gluiperd! Hém moest die omroeper van het schip sturen.

Aan stuurboordzijde blijft de ferryboot nauwkeurig de lijn van de rode kopbakens volgen. Ze zijn geplaatst op een betonnen dam die hier in de Waddenzee is gebouwd. De Pollendam, stond op het informatiebord in de vertrekhal. De dam is nodig om te verhinderen dat de vaargeul dichtslibt. Bij laagwater steken de basaltblokken van de dam zelfs boven het water uit. Goed dat het nu vloed is. Een betonnen muur in de zee is maar niks. Ze gaan toch naar een eiland? Dan wil Wout de beschaving zo ver mogelijk achter zich laten.

De rode bakens verdwijnen in het water en de boot zet koers tussen groene en rode drijvende boeien in. De zee is ook wat onstuimiger geworden. Net goed. Wout geniet nu nog meer van het doordringende krijsen van de meeuwen. De man naast hem haalt een verrekijker uit zijn rugzak. Wout volgt zijn blik. Aan de rechterkant ziet hij een grote zandbank die zich uit het water opricht. Griend, een onbewoond eiland, las hij op het informatiebord. Ooit bewoond door Friese kloosterlingen, nu huizen er alleen nog grote kolonies vogels. Grote sterns, die sierlijk over zee

vliegen en hun voedsel zo uit het water opvissen. Wout waggelt moeizaam tussen de rugzakken en toeristen over het deinende dek. Ook de trap is bezaaid met propvolle reistassen en koffers.

‘Ongelooflijk, hé,’ zegt mams zonder opkijken. Ze schuift nog wat dichtertegen de vrouw naast haar aan. Die kijkt even geïrriteerd op, maar mams ziet het niet eens. Wout wrikt zich in het kleine beetje plaats dat ze voor hem vrijmaakt. Zijn dijen plakken tegen die van haar.

De boot vermindert vaart. Als hij bijna stil op het water ligt, maakt hij een haakse bocht en vaart in noordwestelijke richting een smalle vaargeul in.

Mams veert op.

‘Hé, daar heb je ‘t, daar heb je ‘t! Terschelling! Dat moet het zijn. Zie je het, Wout?’

Ze is uitgelaten als een klein kind. Ze grijpt haar reistas en zoekt nerveus naar haar verrekijker.

De passagiers rond hen kijken lachend hun kant op. Wout werpt ze een verontschuldigende blik toe. Dan kijkt hij ook de richting van het eiland uit. Vaag boven het wateroppervlak ziet hij een grijsgele rand omzoomd door weelderig groen van bossen en duinen. Hoe dichtert bij het eiland, hoe meer vissersboten en plezierjachten op het glinsterende water ronddobberen.

‘Mooi, hoor! Ik zie zelfs de vuurtoren. De Brandartis, of

hoe heet die ook al weer. Prachtig zeg! Hier, kijk ook maar eens, Wout...’

Uitgelaten stopt ze hem de verrekijker in de hand. Zuchtend blijft hij haar even aankijken.

‘Brandaris, zo heet die vuurtoren, mams.’ Dan fluisterend: ‘Je moet niet zo schreeuwen, we zijn hier niet echt alleen.’ Hij kan een lach nauwelijks inhouden. Mams kijkt opgewonden om zich heen. Haar mond valt open van verbazing. Ze giert het uit.

‘Zeg, moet je zien, Wout! Zijn die gek of zo? Ze zitten allen de verkeerde kant op te kijken! Zien ze het eiland niet? Dáár is het, mensen, aan bakboord... of is het stuurboord... Rechts! Rechts ligt het eiland!’

Mams schokt van het lachen.

‘Ze zijn hier echt allemaal gek geworden, hoor! Moet je hen zien... Ze zijn met zijn allen op zoek aan de verkeerde kant...’

Wout houdt de verrekijker voor zijn gezicht en speurt naar wat de belangstelling van de andere reizigers kan wegdragen. Aan bakboordzijde ziet hij een grote zandplaat. Aan de rand ervan, vlak naast de waterlijn, zijn grote zwarte stippen. Zonnende zeehonden op het zand. Even blijft hij genieten van de schitterende aanblik. Dan geeft hij mams spottend de verrekijker terug.

Onbegrijpend speurt ze over de zandplaat.

‘Waw, zeehonden! Daar! Heb je ze dan niet gezien, Wout?’

Ze liggen er zomaar op het zand. Minstens tien!’

Wout zucht.

‘Natuurlijk zag ik ze, mams. Daarom kijken alle andere passagiers de verkeerde kant op. Alleen wij de goede... Ja, toch?’

Mams kijkt hem gedurende enkele seconden vertwijfeld aan. Op haar lippen verschijnt een kinderlijke lach. Dan speurt ze weer naar de zonnebadende zeehonden.

Mams wordt ineens helemaal stil. Ze staart wat droefgeestig voor zich uit, haar ogen vastgepind op het naderende eiland.

‘Terschelling, het eiland van Sil de strandjutter...’ mijmert ze. ‘Toen ik als jong meisje naar die televisiereeks keek, wist ik dat ik ooit naar dit eiland zou komen. Het is er verdorie pas nu van gekomen... Gek was ik op die reeks! Over Sil en zijn twee zonen, Jelle en Wietse. En het meisje dat ze op het strand hadden opgevist. Ze was de enige overlevende van een gestrande Zweedse boot. Lobke, noemden ze haar...’

De uitgelatenheid van daarnet is volkomen verdwenen. ‘Thuis waren we allemaal verliefd op de personages uit de reeks. Oma op Sil, oom Henk op Lobke en Anja en ik op de twee zonen. Op allebei tegelijk! Ik hilde tranen met tuiten toen één van hen in een storm om het leven kwam. De zee die neemt, de zee die geeft, zei de oude Sil op het einde zo plechtig. Lobke had hij van de zee gekregen, maar

zijn zoon, Jelle, denk ik, had de zee hem weer afgenomen...’

Mams staart weemoedig voor zich uit. Ze vertelde Wout de laatste maanden steeds weer over de mysterieuze televisiereeks die ze als jong meisje heeft gezien.

‘Weet je, toen jij werd geboren, wilde ik jou een Friese naam geven. Niet Jelle of Wietse, want die hoorden in mijn herinnering thuis. Douwe had ik je graag genoemd. Ook een Friese naam. Niets van, zei je vader...’

Wout spitst zijn oren. Dit vertelde ze hem nooit eerder. Ze legt haar vlakke hand op zijn knie.

‘Weet je hoe hij jou had willen noemen, Wout? Louis! Stel je voor. Louis... Ik kreeg hem heel moeilijk van dat idee af. Ik zei hem dat Wout een Nederlandse variant van die Franse naam was. Voor één keer was ik hem te slim af... De zeikerd kreeg anders altijd zijn zin...’

Ze snuift even. Gedurende enkele seconden zitten ze stil naast elkaar. Wout staart naar de krijgende meeuwen en de deinende zee.

Mams doorbreekt de vreemde beklemming. Plots is ze weer helemaal in vakantiestemming. Ze legt haar rechterarm zwaar om zijn hals.

‘Genoeg gezanikt! Het wordt een prachtige week. Ze voorstellen schitterend weer. Terschelling wordt ons paradijs. Ons eiland...’

Wout is opgelucht dat ze niet langer foetert op pa. Hij hunkert ook naar hun verblijf op het eiland. Hij vond het

een leuk idee toen ze over de Waddeneilanden sprak als reisbestemming. De afgescheiden eilandengordel oefende een vreemde fascinatie op hem uit. Hij speurde in reisgidsen en folders. Er leefden zeehonden en de bevolking sprak geen Nederlands, maar Fries. De dorpjes en landschappen hadden grappige namen. En de fietspaden op de plattegronden leken eindeloos.

Voor zijn verjaardag had hij van mams een *Vogelgids voor de wadden* gekregen. ‘Terschelling is een vogelparadijs. Je zal er uren ongestoord vogels kunnen spotten. Of gewoon staren naar de zee,’ had ze gezegd. Hij vond dat eerst wat zielig klinken. Thuis was hij vaak in zichzelf gekeerd en ’s avonds zat hij soms urenlang langs de rivier te dromen. Deze vakantie mag best wat opwinding brengen. Al weet hij niet meteen wat hij zich daarbij moet voorstellen.

Wout wordt uit zijn gemijmer opgeschrikt. Met een lange, luide stoot geeft de veerboot aan dat hij de haven binnenvaart. Nieuwsgierig volgt hij het trage aanmeren. Op de kade is het gezellig druk. Knalgele bussen en taxi’s staan klaar om de honderden toeristen naar hun vakantiehuisjes te voeren. Tientallen mensen slaan vanaf de dijk het binnenvaren van de boot gade. Vaders en moeders met kleine kinderen achterop hun fiets staan uitbundig te wuiven en te roepen. Zonder nadenken zwaait hij naar hen terug. Zodra de boot tot stilstand is gekomen, zwermen de toe-

risten vrolijk over de kade uit. Bij de passagiersbrug mengt mams zich ongeduldig in de rij woelige reizigers. Een vreemde opwinding maakt zich van hem meester. Hij scharrelt zijn tassen bij elkaar.

Vanaf de boot kijkt hij nog even over het eiland. Boven de kleine huisjes staat de imposante Brandaris fier en stoer te pronken in het felle zonlicht.